

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 45, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 29. januar 2025

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo
ga. Tereza Novak, predsednica

Odbor za izobraževanje, znanost in mladino
dr. Mirjam Bon Klanjšček, predsednica

**ZADEVA: ZAHTEVA ZA SKLIC SKUPNE NUJNE SEJE ODBORA ZA NOTRANJE
ZADEVE, JAVNO UPRAVO IN LOKALNO SAMOUPRAVO TER ODBORA ZA
IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN MLADINO**

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena, v povezavi z 32. členom Poslovnika državnega zbora, skliče skupna nujna seja Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo ter Odbora za izobraževanje, znanost in mladino z obravnavo naslednje točke:

(Ne)Ukrepanje za zagotavljanje varnosti v vzgojno-izobraževalnih zavodih

Obrazložitev:

A. Splošno

Še zelo svež je spomin na medvrstniško nasilje v šolah, ki je po statističnih podatkih Policije v porastu. Leta 2023 smo bili priča številnim medijskim objavam, kot tudi objavam na družbenih omrežjih, ki so to dejstvo tudi potrjevale. Medvrstniško nasilje predstavlja veliko težavo za družbo. O tem smo že razpravljali tudi na skupni nujni seji Odbora za izobraževanje, znanost in mladino ter Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo dne 19. maja 2023, na kateri smo obravnavali točko dnevnega reda »Seznanitev s sistemom preventivnega delovanja Ministrstva za vzgojo in izobraževanje ter Policije glede problematike med mladoletniki«. Med drugim je bil takrat sprejet tudi sklep, sicer brez roka realizacije: »Odbor za izobraževanje, znanost in mladino in Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo

vzpodbujata in podpirata preventivne aktivnosti policije, strokovnih institucij, nevladnih organizacij in vzgojno-izobraževalnih zavodov oz. institucij, ki vzpodbujajo sodelovanje, spoštovanje človekovih pravic, kulturo dialoga, medkulturno sodelovanje in mirno reševanje sporov.«

Iz Poročila Policije za prvo polletje 2024 izhaja, da se med drugim število kaznivih dejanj povečuje, zmanjšuje njihovo preiskanost, povečuje mladoletniška kriminaliteta in zmanjšuje število vračanja oseb tujim varnostnim organom.

Iz pregleda dela Policije za prvo polovico leta 2024 je namreč razvidno:

- da je Policija v prvem polletju 2024 obravnavala 27.382 kaznivih dejanj, kar nad povprečjem zadnjih petih prvih polletij (25.464);
- preiskanost kaznivih dejanj je bila 50 %, kar je pod povprečjem zadnjih desetih prvih polletij (52,3 %);
- delež kaznivih dejanj, ki jih je odkrila Policija z lastno dejavnostjo, je bil v prvem polletju 2024 manjši kot v predhodnih treh polletjih 2021–2023;
- na področju splošne kriminalitete je delež kaznivih dejanj 87,3 %, kar je največji delež v zadnjih desetih prvih polletjih;
- preiskanost kaznivih dejanj splošne kriminalitete v prvem polletju 2024 je bila 47 %, kar je pod 49,2 % deležem preiskanosti takšnih kaznivih dejanj v zadnjih petih prvih polletjih;
- kaznivih dejanjih zoper življenje in telo, kaznivih dejanj hude telesne poškodbe in lahke telesne poškodbe, je bilo nad povprečjem zadnjih petih prvih polletij;
- število spolnih napadov na osebo, mlajšo od petnajst let, ki se je v prvem polletju 2023 močno povečalo, je bilo v prvem polletju 2024 na ravni povprečja zadnjih petih prvih polletij;
- v prvem polletju 2024 so policisti obravnavali 884 kaznivih dejanj mladoletniške kriminalitete, kar je največ v zadnjih desetih prvih polletjih;
- v prvem polletju 2024 so slovenski policisti na podlagi mednarodnih sporazumov o vračanju oseb tujim varnostnim organom vrnili najmanj oseb v zadnjih desetih prvih polletjih;
- drugič v zadnjih desetih prvih polletjih se je zgodilo, da so tuji varnostni organi slovenskim policistom vrnili več oseb, kot jih je Policija vrnila tujim;
- v primerjavi s prvim polletjem 2023 se je povečalo število izdanih plačilnih nalogov in zmanjšalo število izrečenih opozoril;
- uporaba prisilnih sredstev zoper posameznika je bila nad povprečjem zadnjih desetih in zadnjih petih prvih polletij;
- v Policiji je bilo v prvem polletju 2024 bistveno več prenehanj delovnih razmerij kot sklenitev.

Navedeno izkazuje, da je varnostna situacija v Sloveniji poslabšana in da je potrebno ukrepanje na področju zagotavljanja varnosti. Še toliko bolj je potrebno zagotoviti visoko stopnjo varnosti v vzgojno-izobraževalnih zavodih.

B. Varnostni dogodek v vzgojno-izobraževalnih zavodih v ponedeljek, 27. januarja 2025

V ponedeljek, 27. januarja 2025, smo bili priča varnostnemu dogodku groženj z bombo. Več kot 200 osnovnih in srednjih šol ter vrtcev je ponoči oziroma zjutraj 27. januarja 2025 na svoje elektronske naslove prejelo praktično enako sporočilo, v katerem je bila grožnja z bombo. Grozilno sporočilo so prejeli šole in vrtci iz Ljubljane, Novega mesta, Ormoža, Sevnice, Krškega, Šentjerneja, Slovenske Bistrice, Maribora, Brestanice, Preddvora, Mengša, Kamnika, Divače, Kozine in s Ptuja. Številni vzgojno-izobraževalni zavodi so o sporočilu obvestili Policijo. Ta je ugotovila, da je ocena tveganja nizka. Vodja oddelka za terorizem in ekstremno nasilje na Generalni policijski upravi Primož Ogrinc je dejal, da grožnja sicer ni bila usmerjena na konkreten vzgojno-izobraževalni zavod, opredeljena nista bila niti kraj niti čas dogodka. Navedel je, da je šlo za generična sporočila, ki so bila razposlana po različnih koncih države, zato so s Policije sporočili, da »ni razloga za preplah ali paniko«.

Grozilno sporočilo, ki ga je pod psevdonimom Bojevnik neznani pošiljatelj razposlal na elektronske naslove osnovnih in srednjih šol ter nekaterih vrtcev, se je začelo z besedami: »V šoli je bila nameščena eksplozivna naprava«. Omenjeno sporočilo je bilo razposlano z različnih IP-naslovov, ob različnih urah v določenem časovnem intervalu.

C. (Ne)Ukrepanje za zagotavljanje varnosti v vzgojno izobraževalnih zavodih

Vzgojno-izobraževalni zavodi so o sporočilu z grožnjo takoj zjutraj obvestili Policijo. Primož Ogrinc, vodja oddelka za terorizem in ekstremno nasilje na Generalni policijski upravi, je dejal: »Policija je nemudoma izvedla vse potrebne ukrepe za zaščito otrok in zaposlenih v teh ustanovah. V skladu s protokolom se je sešla tudi delovna skupina, ki je stopnjo ogroženosti ocenila kot nizko. O tem je takoj obvestila Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje. Po prvih ugotovitvah s terena je grožnjo prejelo približno 229 šol.« Skupno naj bi sporočilo prejelo več kot 800 različnih naslovnikov. »Vsako prijavo preverimo in zavarujemo vse dokaze,« je dodal. Policisti nadaljujejo preiskavo v smeri kaznivega dejanja povzročitve splošne nevarnosti.

V sporočilu z grožnjo po poročanju medijev sicer neznani pošiljatelj med drugim omenja »potop Evrope« in »maščevanje«. Sporočila s podobno vsebino so se po poročanju medijev v preteklosti pojavila tudi v nekaterih drugih evropskih državah. »V preteklih tednih so bila poslana tudi na različne šole v tujini, zato bomo v preiskavi zagotovo sodelovali s kolegi iz Evrope,« je pojasnil Primož Ogrinc. Podoben primer se je nedavno zgodil tudi na Madžarskem in v drugih evropskih državah.

Navodila Policije so bila enaka za vso državo. Policisti so posamezne vzgojno-izobraževalne zavode pregledali ter zbirali obvestila in dokaze. Ni še znano, ali je ta del preiskave končan, da bi lahko Policija z njo nadaljevala.

Minister za vzgojo in izobraževanje Vinko Logaj je sporočil, da so 27. januarja 2025 ob 8.23 vsem šolam poslali okrožnico, v kateri so jih obvestili, da je stopnja tveganja nizka. V osnovnih in srednjih šolah so aktivirali protokol obveščanja in ukrepanja, ki velja v primeru groženj v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Nekatere šole so se na

grožnje preventivno odzvale po varnostnih protokolih in evakuirale šolske prostore. V nekaterih šolah so učence in dijake poslali domov, v drugih so se po krajši evakuaciji že vrnili k pouku. Minister za vzgojo in izobraževanje je dejal, da je po podatkih, ki so jih zbrali do 11. ure, 18 šol zaradi varnostnih groženj odpovedalo pouk.

Minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar je dejal, da je Policija ukrepala v skladu s protokolom, ki je bil sprejet lani. Dodal je še, da Policija ničesar ne prepušča naključju, ko gre za takšne grožnje, in da nadaljuje intenzivno preiskavo te grožnje. Poudaril je tudi, da je pomembna usposobljenost zaposlenih na šolah, predvsem vodstev.

V zvezi z zagotavljanjem varnosti v vzgojno izobraževalnih zavodih velja spomniti tudi na nedavna varnostna dogodka v Zagrebu in Srbiji. Zato bi bilo potrebno zagotavljanju varnosti v vzgojno-izobraževalnih zavodih nameniti posebno pozornost.

Predsednica Združenja ravnateljev in pomočnikov ravnateljev Slovenije Mojca Mihelič je predlagala, da bi spremenili protokol, ki so ga pristojni ministrstvi in Policija uskladili lani.

Minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar je izdal usmeritve, naj Policija za ukrepanje v primeru groženj v vzgojno-izobraževalnih zavodih izobrazí pedagoške delavce. Z Ministrstva za notranje zadeve so ob tem sporočili: »Za izvajanje temeljnih nalog imajo policisti z zakoni določene naloge in pooblastila, pri čemer morajo biti pri njihovem izvajanju še posebej obzirni do ranljivih skupin, kot so otroci in mladoletniki. Zaradi vse pogostejših zaznanih groženj v šolskih okoliših morajo biti poleg policistov tudi pedagoški delavci ustrezno usposobljeni za izvajanje prvih nujnih ukrepov ob zaznanih grožnjah in amok situacijah ter drugih podobnih nevarnih dogodkih.« Vršilec dolžnosti generalnega direktorja Policije dolžan zagotoviti, da bodo policisti usposobili pedagoške delavce, zlasti v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, da bodo v primeru groženj ukrepali učinkovito in v skladu s protokolom. Enako velja tudi za amok in druge podobno nevarne dogodke.

Č. Zavajanje javnosti s strani ministra za vzgojo in izobraževanje

Minister za vzgojo in izobraževanje Vinko Logaj je dejal: »Mi smo ob 8.23 vsem šolam poslali tudi okrožnico, v kateri smo zapisali, da je bilo ugotovljeno, da gre za generirano sporočilo in da obstaja nizka stopnja tveganja«.

Po poročanju medijev niti ena osnovna šola ob navedeni uri ni prejela sporočila, ki naj bi ga ob v ponedeljek, 27. januarja 2025, ob 8.23 posredovali vsem šolam. Ob tem se zastavlja vprašanje protokola obveščanja in zagotavljanja varnosti v vzgojno-izobraževalnih zavodih.

V oddaji 24Ur zvečer je minister za vzgojo in izobraževanje dejal, da ni šlo za namerno zavajanje ali namerno posredovanje dezinformacij, ampak za napako. Dodal je, da prvo obvestilo, ki so ga poslali šolam, ni moglo vsebovati celotnega sporočila, saj Policija potrebuje čas za oceno stopnje tveganja.

Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo ter Odboru za izobraževanje, znanost in mladino predlagamo, da po končani razpravi sprejmeta naslednje sklepe:

1. Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo ter Odbor za izobraževanje, znanost in mladino (v nadaljevanju: Odbora) pozivata Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Ministrstvo za notranje zadeve in Policijo, da v roku 14 dni pripravijo celovito poročilo o poteku dogodkov v zvezi z grožnjami šolam, vključno z analizo ukrepanja pristojnih organov, časovnico obveščanja ter morebitnih pomanjkljivosti v odzivu in o ugotovitvah pisno poročajo Odboroma. Poročilo mora vsebovati tudi pregled obstoječega protokola obveščanja šol v kriznih situacijah ter predloge za izboljšave, ki bodo zagotovile hitrejšo in enotno ukrepanje v prihodnje.
2. Odbora pozivata Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Ministrstvo za notranje zadeve in Policijo, da v roku 30 dni v sodelovanju s Policijo in drugimi pristojnimi organi pripravijo enotne smernice in protokole za ravnatelje ter zaposlene v šolah, ki bodo določali standardizirane postopke za ravnanje ob grožnjah ali drugih kriznih dogodkih in o tem pisno poročajo Odboroma.
3. Odbora pozivata Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Ministrstvo za notranje zadeve in Policijo, da v roku 14 dni vzpostavijo posebno kontaktno točko, dosegljivo 24 ur na dan vse dni v tednu, kamor lahko šole v primeru groženj ali drugih varnostnih incidentov nemudoma posredujejo informacije in pridobijo jasna navodila za ukrepanje in o tem pisno poročajo Odboroma.

V imenu predlagatelja bosta zahtevo za sklic skupne nujne seje Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo ter Odbora za izobraževanje, znanost in mladino predstavila poslanca Andrej Kosi in Alenka Helbl.

Predlagatelji skupne nujne seje Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo in Odbora za izobraževanje, znanost in mladino predlagamo, da na sejo odbora povabite:

- predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Roberta Goloba,
- ministra za notranje zadeve Boštjana Poklukarja,
- ministra za vzgojo in izobraževanje dr. Vinka Logaja,
- v. d. generalnega direktorja policije Damjana Petriča,
- vodjo oddelka za terorizem in ekstremno nasilje na Generalni policijski upravi Primoža Ogrinca,
- predsednico Združenja ravnateljev in pomočnikov ravnateljev Slovenije Mojco Mihelič.

Priloge (dostopne na spletni povezavi):

- <https://www.24ur.com/novice/slovenija/ravnateljji-cakali-na-usmeritve-okroznice-ni-bilo-minister-slo-je-za-napako.html>
- <https://n1info.si/novice/slovenija/grozilna-sporocila-solam-posiljatelja-naj-bi-v-manj-kot-uri-ze-odkril-student/>
- Usmeritve in obvezna navodila za pripravo načrta dela policije v letu 2025, dostopno na spletni strani <https://www.gov.si/novice/2024-10-02-minister-podpisal-letne-usmeritve-za-delo-policije-v-letu-2025/>

Jelka Godec

vodja Poslanske skupine SDS